

**A Levéltári Szakfelügyelet 2023. évi I. negyedévi vizsgálata
Vác Város Levéltárában**

A Levéltári Szakfelügyelet ellenőrzése 2023-ban a gyűjtőterületi munkára, az iratkezelés levéltári ellenőrzésére, a selejtezés ellenőrzésére, illetve a levéltári szervnyilvántartás szabályosságára terjed ki. A Levéltári Szakfelügyelet részére a fentiekhez kapcsolódó, I. negyedévi vizsgálat kérdéseire való válaszokat, adatokat dr. Horváth Ferenc Vác Város Levéltárának igazgatója szolgáltatta.

1. Hány – illetékességi körbe tartozó – szervről van tudomása a levéltárnak, ezek közül mennyiről vezetnek szabályos, a 27/2015 (V.27.) EMMI rendelet (a továbbiakban: R.) 6. §-ának megfelelő szervnyilvántartást?

Vác Város Levéltára által vezetett szervnyilvántartásban 55 szerv szerepel. A nyilvántartásban két olyan intézmény – tankerületi központ – is szerepel, amely a Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára illetékességi körébe tartozik. A tankerületi központ jellemzően olyan alap- és középfokú oktatási intézményekkel rendelkezik, amelyek viszont Vác Város Levéltára illetékességi körébe tartoznak. A hozzájuk tartozó tagintézmények miatt a Levéltár is tartja velük a kapcsolatot, ezért került be a Levéltár szervnyilvántartásába is.

A Levéltár törekszik a szervnyilvántartás aktualizálásra, bár szerepel benne néhány olyan szerv, ami időközben megszűnt és a megszűnés után, akár viszonylag hosszú őrzési idő után, került a Levéltárba a maradandó értékű iratanyaga (például: XXIX. 9 Senior Váci Kötöttárugyár Rt.; XXX. 1 Dunakanyar Szolgáltató és Vegyesipari Szövetkezet).

Van egy olyan szerv (VIII. 2 Bernáth Kálmán Református Gimnázium, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola), mely korábban állami iskola volt, és jelenleg is őriz most már egyházi fenntartású iskolaként az állami korszakban keletkezett iratokat, jellemzően anyakönyveket. Ez az intézmény továbbra is szerepel a nyilvántartásban, egészen addig, ameddig valamennyi, az állami időszakban keletkezett irat be nem kerül a Levéltárba.

2. Vannak-e olyan, az illetékességi körbe tartozó szervek, melyekkel még nem sikerült felvenni a kapcsolatot?

Két szervvel (Vác és Környéke TDM Nonprofit Kft., Váci Dunakanyar Színház) még nem sikerült felvenni a kapcsolatot, részben azért, mert az utóbbi három évben mindkét szerv változáson esett át és a covid járvány, illetve a járvány következtében személyi változások is történtek.

Egy szervről (Dunakanyar Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás, melynek a székhelye Vác, de a működési területe a Váci kistérségre terjed ki) ugyan tud a Levéltár, ezért szerepel a szervnyilvántartásban, de a működéséről nincsenek információi.

3. 2022-ben teljesültek-e a R. 6. § (3) bekezdésében foglalt, a szervnyilvántartás adatállományának az MNL részére történő átadására vonatkozó előírások? (A kérdés nem vonatkozik azon közlevéltárakra, melyeknek illetékessége kizárólag saját fenntartójára terjed ki.)

Teljesültek a rendelet előírásai a szervnyilvántartás adatállományának MNL részére történő átadásával kapcsolatban.

4. Papír alapon, vagy elektronikusan vezetik a szervnyilvántartást?

A szervnyilvántartást elektronikus formában vezetik, Excel táblázatkezelő szoftverprogramot használnak.

Amennyiben csak elektronikusan vezetik teljesülnek-e a R. 6. § (9) bekezdésében foglalt követelmények?

Csak részben teljesülnek a rendeletben előírt követelmények. A változások az évente elkészített nyilvántartásban követhetők. A program nem naplózza a változásokat.

5. Nyilvántart-e a levéltár a R. 6. § (10) bekezdése szerinti, privatizált szervezetnél a privatizálás előtt keletkezett maradandó értékű irattári anyagot, illetve ilyen szervezet?

A Levéltár nem tart nyilván R. 6. § (10) bekezdése szerinti, privatizált szervezetnél a privatizálás előtt keletkezett maradandó értékű irattári anyagot, illetve ilyen szervezet.

6. A levéltárnak a R. 8. § (2) bekezdése szerinti ellenőrzési terve megfelel-e a vonatkozó előírásoknak? (Kérjük a 2022. évi ellenőrzési tervet megküldeni a szakfelügyelő részére!)

2022-ben készült ellenőrzési terv, de a személyi változások miatt csak részben teljesült.

7. Amennyiben a levéltár nem rendelkezik ellenőrzési tervvel, milyen elvek alapján és milyen rendszerességgel végzi a levéltár az iratkezelés ellenőrzését?

Az ellenőrzési terv készítésekor fontos szempont az ellenőrzést végző levéltáros szakismerete és tapasztalata, illetve mindezek hiánya. Ugyancsak figyelembe veszik a terv készítésekor, hogy Vác Város Önkormányzatával rendszeresen kapcsolatot tartanak, általában többszöri személyes és helyszíni egyeztetések során tárgyalják meg az iratrendezéseket, az iratselejtezéseket és az iratátadásokat.

8. Évente átlagosan hány iratkezelési szabályzatot, illetve selejtezési jegyzőkönyvet hagy jóvá a levéltár?

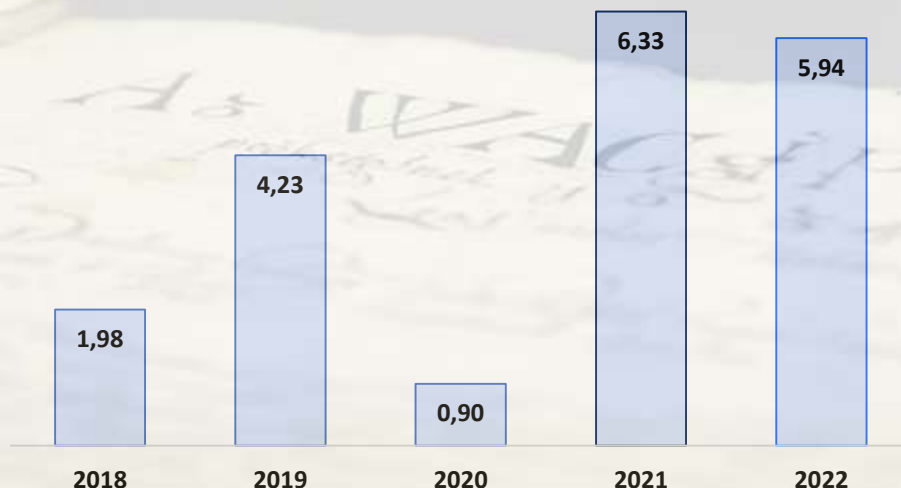
A Levéltár évente átlagosan négy iratselejtezési jegyzőkönyvet és öt iratkezelési szabályzatot hagyott jóvá.

	Iratselejtezés/db	Iratkezelési szabályzat/db
2018	6	1
2019	3	2
2020	3	1
2021	7	2
2022	1	19

9. Végez-e a levéltár R. 14. §-a szerinti gyűjtőmunkát? Ha igen, az elmúlt 5 évben R. 14. § a) bekezdés mely pontja szerint, honnan és milyen mennyiségben vett át maradandó értékű magániratot az intézmény a vizsgált időszakban?

A Levéltár végez a R.14.§-a szerinti gyűjtőmunkát, az elmúlt öt évben rendszeresen vett át többnyire kisebb mennyiségű magániratot, összesen 17,40 ifm, 791 db fénykép; 16 db tekerecs; 27 tekerecs negatív; 46 darab diafilm; 1 darab pecsétnyomó; 3 db VHS-kazetta; 14 db CD/DVD; 6 db SVHS-kazetta; 1 db diktafonkazetta; 2 db hangkazetta; 1 db DVCAM-kazetta; 1 db hangszalag; 3 db floppy-lemez; 20265 fájl; 447,58 GB terjedelemben. Egy esetet (XIV. 17.) leszámítva, amikor is letéti szerződéssel vett át iratanyagot a Levéltár, ajándékozás útján került maradandó értékű magánirat az intézményhez.

R.14.§-a szerinti gyűjtőmunka (év/ifm)

Az intézmény által átvett maradandó értékű magánirat

(ÉV/TÁRGY/ÉVKÖR/TERJEDELEM)

Év	Jelzet/Megnevezés		Év(kör)	TERJEDELEM	
				Ifm	Darab, Fájl, GB
2018	X. 204	A Váci Városvédők és Városszépítők Egyesületének iratai	1987–2009	0,82	
	XIV. 15	Szalay István iratai	1938–2014	0,60	
	XV. 34	Fényképek levéltári gyűjteménye	20. század	0,23	
	XV. 44	Digitális adathordozók levéltári gyűjteménye	2010–2018		17808 fájl, 119.5 Gb
	XV. 47	Kéziratok levéltári gyűjteménye (Hafner család)	2018	0,01	

	XV. 49-c	Hang- és képfelvételek levéltári gyűjteménye – Különböző eredetű hang- és képfelvételek	1996–2007	0,32	
2019	VIII. 741	Hajós Alfréd Ifjúsági Centrum (1954-től 1958-ig Váci Úttörő Technikai Állomás, 1989-ig Hajós Alfréd Úttörőház) iratai	1977–1991	0,26	
	X. 106	A Váci Pedagógusklub iratai	(1940–) 1971–2019, é. n.	0,58	
	X. 204	A Váci Városvédők és Városszépítők Egyesületének iratai	1989	0,01	
	X. 205	A Mozgáskorlátozottak Közép-Magyarországi Regionális Egyesületének iratai	(1961–) 1979–2019	0,80	
	XIII. 1-g	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Vasas cukrászcsalád iratai	1909–1948	0,01	
	XIV. 4	Lehotka Gábor zeneszerző és orgonaművész iratai	1946–2015	0,65	
	XIV. 15	Szalay István iratai	1947, é. n.	0,03	
	XV. 21	Vác várostörténeti iratok levéltári gyűjteménye	1906, 1908	0,01	
	XV. 34-a	Fényképek levéltári gyűjteménye – Papírképek	(1861–) 1907–2000	0,33	(670 db)
	XV. 34-b	Fényképek levéltári gyűjteménye – Negatív és diaposzítív felvételek	1893–1894, 1970-es évek, é.n.	0,11	(64 db)
	XV. 44	Digitális adathordozók levéltári gyűjteménye	1945–1946, 2019		2457 fájl (9,08 Gb); 1 db CD
	XV. 49-c	Hang- és képfelvételek levéltári gyűjteménye – Különböző eredetű hang- és képfelvételek	1993, 1995, 2003, 2007– 2009, é. n.		6 db SVHS-kazetta; 6 db CD/DVD; 1 db diktafonkazetta; 2 db hangkazetta; 1 db DVCAM-kazetta; 1 db hangszalag; 3 db floppy-lemez
	XXIX. 28	GE Lighting Tungsram Rt. Váci Fényforrásgyárának (1974-ig Televízió-képcső- és Alkatrészgyár, 1985-ig Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt. [EVIRT] Váci Fényforrás- és Alkatrészgyára, 1989-ig Tungsram Rt. Váci Fényforrásgyára) iratai	1950–2010	1,44	
2020	X. 56	A Váci Bajnok Egyesület iratai	2008–2018	0,01	
	XIII. 1.	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye			
	-j	– A Király család iratai	1929–1968	0,03	
	XIV.1.	Személyi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye			

	-i	– Moys Csaba alpolgármester iratai	(1933–) 1989–2019	0,20	
	-k	– Dr. Somorjai Gábor iratai	(1956) 1966– 2006	0,06	
	-o	– Vass István országgyűlési képviselő iratai	1957–2007, é. n.	0,07	
	-p	– Ferjancsics László iratai	1989–1991, é. n.	0,01	
	-q	– Hadnagy Tibor gimnázium-igazgató iratai	1945–1948, k. n.	0,02	
	-r	– Hajdú Sándor iratai	1985, 1989– 1993	0,01	
	-s	– Majer László borkereskedő iratai	(1602–) 1935–1944, k. n.	0,11	
	-t	– Békesi Gábor tanár iratai	1875–2008	0,30	
	XIV. 12	Király Endre mérnök tanár iratai	1927–2013, é. n.	0,07	
	XV. 21	Vác várostörténeti iratok levéltári gyűjteménye – A váci zsidó gettó névsora	1944	0,01	(45 oldal)
	XV. 25	Pecsétnyomók és bélyegzők levéltári gyűjteménye (Váci Bajnok Egyesület)	2008		1 darab
	XV. 34-a	Fényképek levéltári gyűjteménye – Papírképek (Király és Ruzsicska család)	1910–2013, é. n.		57 darab
	XV. 34-b	Fényképek levéltári gyűjteménye – Negatív és diaposzítív felvételek (Fekete István negatívjai; Petényi Borbála és Havasi László váci diáképei)	1978–1979; 1998–2006, é. n.		27 tekercs negatív, 46 darab diafilm
	XV. 44	Digitális adathordozók Levéltári gyűjteménye (a Mozgáskorlátozottak Közép-magyarországi Regionális Egyesületének DVD-i; Fekete István fényképfelvételei)	1983, 2001– 2011		7 darab DVD + 296 Gb
	XV. 49-c	Hang- és képfelvételek levéltári gyűjteménye – Különböző eredetű hang- és képfelvételek	1994, é. n.		3 darab VHS-kazetta
2021	XIII. 1-j	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Király család iratai	(1669–1887)	0,15	
	XIII. 1-k	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Stibrik (Sziklai)–Nyíry–Recska (Kiss)–Kiss–Obermayer család iratai	(1851–) 1870–2000, k. n.	0,18	
	XIV. 1-u	Személyi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – Dr. Gál Judit iratai	(18–20. század), 2005–2006	0,08	
	XIV. 1-v	Személyi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – Dr. Molnár Lajos iskola-igazgató, alpolgármester iratai	1993–2010, k. n.	0,01	
	XIV. 17	Dr. Horváth Ferenc levéltár-igazgató iratai	1978–2021	5,03	

	XV. 26-b	Nyomtatványok levéltári gyűjteménye – Plakátok levéltári gyűjteménye	1967–2005	0,10	
	XV. 28	Városábrázolások levéltári gyűjteménye	1960	0,01	
	XV. 34-a	Fényképek levéltári gyűjteménye – Papíralapú fényképek	1944–2000-es évek	0,76	
	XV. 34-b	Fényképek levéltári gyűjteménye – Celluloid alapú fényképfelvételek	2003–2004	0,01	(2 tekercs)
2022	X. 57	A Váci Sport Egyesület (futball szakosztály) iratai	1913–1943	0,01	
	XIV. 1-w	– Bíró Zoltánné Kommunális Költségvetési Üzem irodavezetőjének iratai	1958–1993	0,03	
	XV. 34-a	Fényképek levéltári gyűjteménye – Papíralapú fényképek	1975–1988, 20. század	0,16	
	XV. 34-b	Fényképek levéltári gyűjteménye – Celluloid alapú fényképfelvételek	1993–1997	0,02	(14 tekercs)
	XV. 44	Digitális adathordozók Levéltári gyűjteménye (Fekete István fényképei)	2009, 2011–2021		23,5 Gb
	XV. 47	Kéziratok Levéltári gyűjteménye – A Havas család 300 éve	2022	0,02	
	XXIX. 15	A Senior Váci Kötöttárugyár Rt. iratai	1953–2000	5,70	

10. Az elmúlt öt évben vett-e át maradandó értékű magániratot letéti szerződés alapján megőrzésre a levéltár a R. 16. §-a szerint? Ha igen, honnan és milyen mennyiségben?

A Levéltár egy esetben 2021-ben vett át letéti szerződés alapján 1978-2021 között keletkezett iratokat dr. Horváth Ferenc levéltár-igazgató iratait 5,03 iratfolyóméter terjedelemben.

https://www.vacarchivum.hu/showPdf/stock_note/664

11. A levéltár illetékességi körébe tartozó szervek esetében felmerült-e már az igény a 34/2016 (XI.30.) EMMI rendelet szerint elektronikus formában tárolt maradandó értékű köziratok átadására?

Még nem merült fel igény a 34/2016 (XI.30.) EMMI rendelet szerint, elektronikus formában tárolt maradandó értékű köziratok átadására.

12. A levéltár felkészült-e a 34/2016 (XI.30.) EMMI rendelet szerinti elektronikus iratátvételre?

Az iratok hosszú távú megőrzését és az elektronikus iratoknak a rendelet szerinti átvételét biztosító OAIS kompatibilis informatikai rendszer kialakítása még nincs tervben. A tárolókapacitás szempontjából 23 TB tárolókapacitással rendelkeznek.

Összefoglaló, észrevétel:

A Levéltár törekszik felvenni a kapcsolatot az illetékességébe tartozó szervekkel, bár ez két esetben még nem sikerült. A kapcsolatfelvételt megnehezítette az utóbbi idők eseményei, a Covid járvány, illetve a covid járvány következtében bekövetkezett személyi változások. Az új levéltáros még nem rendelkezett megfelelő tapasztalattal és szakismerettel, hogy a szervellenőrzést egyedül végezhesse (a személyzeti helyzet a gyűjtőterületi munkát is gátolta). Egy szerv esetében nem sikerült információt szerezni működéséről, hollétéről. A szervnyilvántartást elektronikusan (Excel táblázat) vezetik, naplózás hiánya miatt ez nem felel meg a rendeletben előírtaknak. Terveik szerint 2023-tól papír alapon is vezetni fogják. Az elektronikusan keletkezett iratok hosszú távú megőrzését és az elektronikus iratoknak a rendelet szerinti átvételét biztosító informatikai rendszer kialakítása még nincs tervben. Kialakítására jelenleg nincs is lehetőség, de még nem is merült fel a szervek részéről, hogy a 34/2016 (XI.30.) EMMI rendelet szerint, elektronikus formában tárolt maradandó értékű köziratok adjon át. A Levéltár jelenleg 23 TB tárolókapacitással rendelkezik.

Az elmúlt évek nehézségei (járvány, személyzeti helyzet) ellenére a Levéltár kiemelt feladatának tekinti a városra, a város lakosaira, családjaira vonatkozó dokumentumok, fényképek stb. gyűjtését, ennek köszönhetően 56 alkalommal vett át maradandó értékű magániratot az elmúlt öt évben, amely kiemelkedőnek mondható összehasonlítva más levéltárakkal.

Hosszabb távon érdemes a 34/2016 (XI.30.) EMMI rendeletben megfogalmazott eljárásrendhez és műszaki követelményekhez szükséges infrastruktúra biztosításának feltételeit átgondolni, a fenntartó számára pedig érdemes tervbe venni az ehhez szükséges műszaki infrastruktúra megteremtését.

Tóth Eszter
szakfelügyelő

Budapest, 2023. május 3.

A jelentésben foglaltakkal egyetértek – nem értek

Dr. Horváth Ferenc
Vác Város Levéltára
igazgató